

Dubbele bodem

We moesten collectief nablijven met onze zesde klas. Waarom weet ik niet meer precies, maar het zal wel zijn geweest omdat wij ons verbeeld hadden heel wat te zijn. Meester Klomp had namelijk een erge hekel aan kinderen die dachten heel wat te zijn. Hij maakte het deze keer wel erg bont, want het was al tegen zessen. Zijn tergende zwijgen, het buiten almaar donkerder worden en de totale onzekerheid over hoe lang het nog ging duren, maakten de sfeer bepaald onheilspellend. Bij de meesten van ons gingen ze om deze tijd thuis al eten... Hoe moest dat nou?

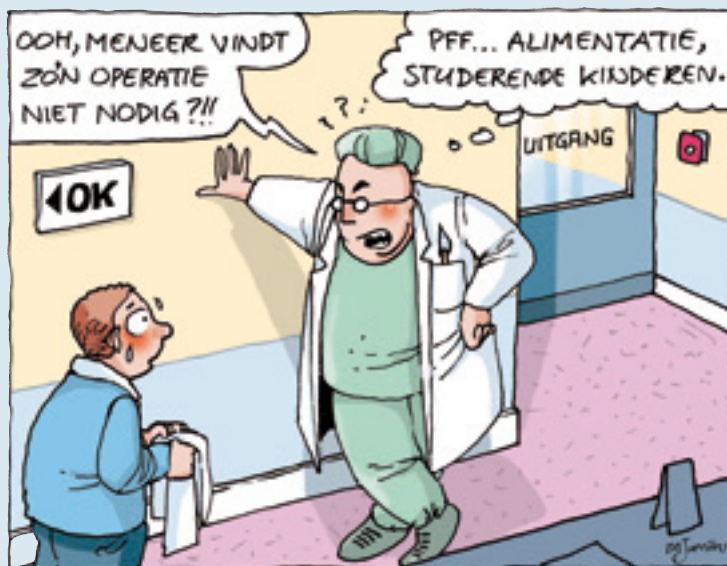
Onze bange mijmeringen en de geladen stilte werden ruw onderbroken doordat de deur met een enorme dreun werd opengesmeten. We schrokken ons te pletter en dat werd er niet beter op toen we in de deuropening de vader van Henkie zagen staan, onze kolenboer. Hij was pikzwart van het kolengruis en zijn ogen schoten vuur. Tegen Henkie schreeuwde hij: 'Naar huis jij, het eten staat al op tafel, verdomme!' Vervolgens liep hij op de meester af en begon deze direct te slaan. 'Ben jij... (pats!) helemaal... (pats!) besodemieterd... (pats!)' Wij zaten als versteend in onze bankjes tot de kolenboer riep: 'Allemaal naar huis, jullie!' en wij met het hart in onze keel naar huis vlogen.

De politie heeft ons later één voor één gehoord. De zaak is toch maar geseponeerd, want de fantasie van de meesten van ons was met het gebeuren totaal op de loop gegaan. Niet alleen was het aantal klappen vaak vertienvoudigd, er waren ook hele groepen kolenboeren naar binnen gestormd, terwijl ons dorp er toch echt maar één bezat.

Dit alles ter kennismaking met meester Klomp, want eigenlijk wil ik het hebben over een van diens andere eigenaardigheden. Meester Klomp gaf namelijk bij hem thuis privébijles aan leerlingen die in zijn klas niet goed konden meekomen. Dat lijkt aardig, maar voor die bijlessen stuurde hij vervolgens wel een rekening! Veel ouders fronsten hun wenkbrauwen over dit fenomeen, temeer daar op een gegeven moment meer dan de helft van de klas bijles bleek te krijgen. Uit de verhalen van bijgespijkerde vriendjes begreep ik bovendien dat hij alles thuis veel duidelijker uitlegde dan in de klas...

De medisch specialisten lopen weer te hoop omdat de minister van mening is dat hun inkomen wel een paar tonnetjes minder mag. Dat zint ze niet en wie zou dat wél leuk vinden? Ze protesteren echter ook – en fel – tegen de voorstellen omdat ze hierdoor gedwongen zouden worden in een soort dienstverband te gaan werken. Een hunner had op tv de grootste moeite om uit te leggen waarom dat zo zou zijn en vooral waarom dat nou zo vreselijk is. De NOVA-presentatrice probeerde tot drie keer toe een begrijpelijk antwoord te krijgen. Maar noch zij, noch wij kijkers begrepen er een bal van, want de specialistische spreekbuis had duidelijk belang bij een onduidelijk antwoord.

Het is prachtig dat er mensen bereid zijn langdurige opleidingen te volgen om ons op onze gezondheidswenken te bedienen.

Maar wat niet deugt, is de marktwerking. En vergis u niet, die is weliswaar alomtegenwoordig geworden in het nieuwe stelsel, maar die was er daarvoor ook al. Het is nog lang niet zover dat de nascholing dusdanig vrij is van invloeden van de industrie dat wij – medisch gezien – ervan verzekerd kunnen zijn de beste medicijnen te krijgen. Niet zo lang geleden hadden veel huisartsen nog een apotheek aan huis. Als die een bepaald medicijn – met dank voor de portable televisie – wat ondoordacht hadden ingekocht, schreven zij het middel heel doordacht vaker voor wanneer de verloopdatum naderde. En sinds er voor consulten een factuur mag worden gestuurd, is het inkomen van huisartsen nou niet echt gedaald...

Geheel of deels vrijgevestigde specialisten hebben ook alle belang bij de behandelingen die zij voorstellen. En dan hoeft je helemaal niet direct aan boevenpraktijken te denken. Maar het is niet helemaal uit te sluiten dat bij het maken van keuzen een al dan niet bewust besef dat een bepaalde behandeling geld in het laatje brengt, de doorslag kan geven. (Ik heb eindeloos aan deze zin gesleuteld, tot ik het, naar mijn gevoel, voorzichtig genoeg gezegd had...)

We moeten toe naar een situatie waarin het inkomen van een arts niet rechtstreeks wordt beïnvloed door zijn of haar beslissingen. Dat geldt voor het voorschrijven van medicijnen, waarop de geraffineerde reclame van de industrie nog altijd veel te veel invloed heeft. Dat geldt evenzeer voor andere beslissingen. Als een patiënt terug moet komen voor controle, moet die de zekerheid hebben dat al zijn gereis en eindeloos gewacht medisch noodzakelijk is. Als een arts voorstelt in te grijpen in plaats van af te wachten, moet je als patiënt voor honderd procent zeker weten dat dit op medische gronden gebeurt. Het ware daarom wenselijk en wijs als alle artsen zich zonder morren in een dienstverband zouden schikken.

Hans van der Voort
hvdvoort@knmg.nl